

שלום ושבוע טוב,

בסוף השבוע נחגוג את חג האביב ונסב כולנו לליל הסדר, אבל עד אז נמשיך לעדכן על התקדמות במספר תחומים ופעילויות חשובות שארעו בשבוע החולף,

הצעת חוק המים (תיקון מס' 31) (תעריפים לדמי מים לחקלאות), התשפ"ה – ביום ראשון שעבר (30 במרץ) וועדת הכלכלה של הכנסת, בראשות ח"כ דוד ביטן, אישרה לקריאה שניה ושלישית את הצעת החוק של אלון שוסטר, שתביא להפחתת תעריפי המים לחקלאות. זאת לאחר שוועדת הכלכלה אישרה ביום רביעי שקדם (26 במרץ) את ההסכמות בדבר שיטת קביעת התעריפים ולוחות הזמנים, בהתאם לסיכום עם נציגי החקלאים ובהתאם לאישור מועצת רשות המים כפי שפרטנו בעדכון הקודם. ההסכמות כוללות הפחתה הדרגתית של מחירי המים ל-1.15 ש"ח בתוך שלוש שנים, הפחתה ושינוי שיטת קביעת מחירי המים השפירים והמליחים, וכן השקעות משמעותיות בהזרמת מי קולחים מטוהרים ברמה שלישונית לנגב בהשקעה של 3.5 מיליארד ש"ח. לאחר האישור בוועדת הכלכלה נסללה הדרך להביא את אישור החוק למליאה לקריאה שניה ושלישית.

ואכן, לקראת חצות של יום שני (31 במרץ) מליאת הכנסת אישרה פה אחד את תיקון לחוק המים, שמטרתו להפחית את מחירי המים לחקלאות, לחזק את ביטחון המזון ולהגביר את הוודאות הכלכלית לחקלאים. מדובר בבשורה אדירה, משמעותית והיסטורית, המסכמת עבודה ממושכת ומאומצת, כתף אל כתף, תוך שיתוף פעולה חסר תקדים בין מספר גורמים, שפעלו יחדיו לתיקון עול מתמשך, לטובת ודאות לחקלאות המקומית, ולטובת אזרחי ישראל.

שר החקלאות ובטחון המזון, אבי דיכטר אמר: " החוק נותן ביטחון לחקלאים בתכנון הגידולים להרבה שנים קדימה (עד 2033 בשלב זה), וקובע שאין יותר גבייה של מחירים מופקעים על מי קולחין מטוהרים. כמויות מים גדולות יותר, במחירים נמוכים יותר, יניבו תוצרת חקלאית גדולה יותר במחירים זולים יותר". "ח"כ אלון שוסטר (יוזם החוק)": "החקלאות הישראלית היא אבן יסוד בביטחון המזון שלנו, והורדת מחירי המים היא צעד הכרחי לשמירה עליה. החוק הזה מביא בשורה אמיתית לחקלאים – ודאות כלכלית, הוזלת עלויות ויצירת תשתית ארוכת טווח לשימוש חכם במשאבי המים של ישראל".

ברצוני להודות בראש וראשונה לחבר הכנסת דוד ביטן, יו"ר וועדת הכלכלה שהיה נחוש להעביר את החוק עוד במושב החורף של הכנסת. תודה גדולה גם לחבר הכנסת אלון שוסטר שזם את החוק יחד עם ארגוני החקלאים. לחברי הכנסת שחתומים על ההצעה: משה גפני, מיכל וולדיגר, רם בן ברק, ששון גואטה, מטי צרפתי, ינון אזולאי, נעמה לזימי, קטי שטרית, אליהו ברוכי, יצחק קרויזר, אלי דלל ושלום דנינו. בהחלט קבוצה מכל סיעות הבית, שמטרתם היחידה חיזוק החקלאות הישראלית!

תודה לדובי אמיתי ושי חג'ג על כל פועלם למען העברת החוק, בעיקר במישור הפוליטי. תודות גם ליעקב בכר, על חלקו בהעברת החוק שבלעדיה ספק אם היה ניתן להשלים את המהלך.

עדיין ניצבת בפנינו עבודה רבה בהכנת וביישום החוק. משרד החקלאות יחד עם רשות המים ועם הצוות המקצועי שלנו יקבעו את מחירי המים השפירים בכל אזור וישוב, בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוק ובמסמך ההסכמות, שבין רשות המים והחקלאים, שאושר ע"י מועצת רשות המים וועדת הכלכלה של הכנסת. לאור שאלות שעולות ובוודאי יעלו בהמשך, נקדים ונציין כי התיקון לחוק בנוגע לתעריפי המים השפירים והמים המליחים יכנסו לתוקף ב-1 בינואר 2026. אנו נקיים מפגשי הסברה בזום לאחר חג הפסח.

● **אישור חוק שיקום נרחב לחבל התקומה** – ביום שני שעבר (31.3) מליאת הכנסת אישרה בקריאה שנייה ושלישית את הצעת החוק לשיקום נרחב לחבל התקומה כאזור מיקוד לאומי וסיוע ליישובים הסמוכים אליו. החוק נועד להסדיר את הקצאת המשאבים לשיקום ופיתוח אזורים שנפגעו במיוחד במתקפת ה-7 באוקטובר. החוק מתמקד בשיקום נרחב של חבל התקומה, הכולל את תחומי כלל הרשויות המקומיות בטווח של עד 7 קילומטרים מרצועת עזה, ומגדיר אותו כאזור מיקוד לאומי. השיקום יכלול פעולות בתחומי החיים השונים, במטרה לחזור לשגרה מלאה ולעודד פיתוח וצמיחה באזור. בעקבות אישור החוק, ישוחררו כ-5 מיליארד שקלים מתוך תקציב מנהלת תקומה, העומד על 19 מיליארד שקלים, לטובת פיתוח כלכלי, תשתיתי וחברתי: 4 מיליארד שקלים לחבל התקומה ויישוביו, ועוד מיליארד שקלים לערים ויישובים שנפגעו קשות באירועי ה-7 באוקטובר והוגדרו כ"עוטף תקומה". השר במשרד האוצר, זאב אלקין, ציין כי אישור החוק היה בראש סדר העדיפויות וכי עיכוב בקידומו מנע שחרור תקציבים קריטיים לפיתוח חבל התקומה. שר האוצר, בצלאל סמוטריץ', הוסיף כי החוק מהווה אבן דרך בחיזוק הדרום וחבל התקומה, ומטרתו לא רק להשיב את האזור לקדמותו, אלא גם לפתחו, לשגשוג ולהכפיל את מספר התושבים ומנועי הצמיחה האזוריים. יישר כוח לחבר הכנסת אלון שוסטר שהוביל את החוק בוועדת המשנה של וועדת הכלכלה לשיקום חבל תקומה.

● **ביטול ההיטלים על התוצרת החקלאית מארצות הברית** – ביום שלישי (1 באפריל ולצערנו לא מדובר במתיחה) שר האוצר בצלאל סמוטריץ' חתם על צו שמבטל את ההיטלים על התוצרת החקלאית מארצות הברית. ההחלטה על ביטול מוחלט של ההיטלים על יבוא מארה"ב התקבלה ללא עבודת מטה מסודרת וללא בחינת השלכות רחב, בטענה (שהתבררה מאוחר יותר כחסרת בסיס), שאם יבטלו המכסים וההיטלים על יבוא תוצרת חקלאית מארה"ב, אז ממשל טראמפ לא יטיל מכס על יבוא מוצרים מישראל. אבל בניגוד לכל הציפיות, ביום רביעי שעבר, ממשל טראמפ הטיל מכסים בשיעור של 17% על מוצרים מישראל. כל זאת למרות התנגדותו של שר החקלאות ובטחון המזון, מבלי שגורמי המקצוע, שאמונים על מערכת המזון החקלאי היו שותפים להליך. לצערי, שוב לא בוחנים את השפעת המהלכים על בטחון המזון, על הייצור המקומי ולא מסתכלים על השלכות רחב משמעותיות ובואפן פזיז מתקבלות החלטות הרת גורל. אנו בטוחים שמדובר בצעד שימיט אסון על החקלאות המקומית ועל ההתיישבות סמוכת הגבול. דווקא היום, לאחר השבעה באוקטובר, עלינו להפנים החשיבות של החקלאות עד התלם האחרון ולחזק את החקלאים שיושבים ביישובים סמוכי גדר. אנו צופים שכניסת תוצרת חקלאית ללא מכס, תגרום לפגיעה משמעותית בחקלאות הישראלית בכלל, וביישובים סמוכי הגבול בפרט. החקלאים יחוו פגיעה נוספת ואנושה אף יותר בפרנסתם, דבר שיוביל לנטישת היישובים שעל גבולות המדינה. אין ספק כי קשרי המסחר עם ארה"ב חשובים וראויים, אולם יש לוודא שאנחנו לא שופכים את התינוק עם המים, ופוגעים בביטחון המזון ובייטחון הלאומי.

אישור הצו עליו חתם שר האוצר צריך להגיע לאישור וועדת כספים. עדיין לא נקבע מועד לכינוס הוועדה ואנו נערכים מול חברי הכנסת של השדולה החקלאית ומכינים אותם לקראת הדיון. במקביל, אנו אוספים מידע ובוחנים את השלכות של ההחלטה על מגוון הענפים החקלאים.

● **פיצויי מלחמת "חרבות ברזל" במסלולים הוורודים** – בשעה טובה חלה התקדמות וביום חמישי שעבר התקיימה ישיבה עם אנשי מס רכוש לצורך דיוק נוסף של הקובץ הממוחשב. אנחנו מקווים לאחר ביצוע התיקונים הנדרשים, שהטופס יוטמע במערכות מס רכוש ונוכל סוף סוף, עוד לפני החג, לברך על המוגמר. כמוכן ברגע שזה יקרה נעדכן. תודה לבועז סופר ורוני שהכינה את הקובץ על כל עבודתם.

● **בצורת** – לצערנו גם בשבוע החולף לא ירדו גשמים והבצורת עדיין כאן במלוא עוזה. בעקבות הזום שקיימנו לפני שבוע צוות הבצורת של ההתאחדות, החלטנו להפריד את הטיפול בנושא לפי אזורים – צפון ודרום. השבוע קיימנו שתי ישיבות – אחת בנושא **בצורת בצפון** עם אנשי המים מהצפון ומנהלי הארגוני מגדלים הרלוונטים, והשניה בנושא **בצורת בדרום** עם אנשי המים וארגוני המגדלים הרלוונטים בדרום.

○ **בצורת צפון** – הישיבה עסקה במשבר הבצורת בצפון ובהיערכות החקלאים למחסור החמור במים. על פי הדיווחים, אין כמות מים מספקת לגידולי שדה ולמטעים. בגליל העליון צפוי מחסור של 50% מהמים בקיץ הקרוב, בהיקף של 30-40 מיליון קוב. המשתתפים בישיבה הציגו את מימדי הפגיעה בחקלאות - גידולי החורף נפגעו משמעותית, וברמת הגולן צפויה הסטת 7-10 מיליון קוב של מים מהגד"ש למטעים. בשל כך, הוערכה דרישה לפיצוי בגובה 3.5 ₪ לקוב, בסכום כולל של כ-175 מיליון ₪ לגליל ולגולן. במהלך הדיון הוצעו מספר צעדים להקלה על המצב, ובהם בחינת אפשרות לנייד מים בין האזורים ומתן הנחיות ברורות לחקלאים עד 9 באפריל. בעקבות הפגישה **הכנו מכתב** והוא נשלח בדחיפות לשר החקלאות ובטחון המזון. לשמחתנו קבלנו **מענה** מהיר ואנו מקווים שמיד אחרי החג נוכל להיפגש עם השר ואנשי המשרד שמטפלים בנושא הבצורת.

○ **בצורת דרום** – הישיבה עסקה במשבר הבצורת בדרום ובהיערכות החקלאים. במסגרת הפגישה עסקנו באי-הבנה בנוגע לקו הבצורת ולמנגנון הפיצויים. הובהר כי מס רכוש קובע אזורי בצורת, המזכים בפיצוי עבור עיבוד שטחים פתוחים, בעיקר חיטה בעל, בסכום של 300 ₪ לדונם. ההכרזה על אזור בצורת נעשית על ידי ועדת בצורת ודורשת אישור של שר האוצר ושר החקלאות. גידולי הקיץ הצפויים להיפגע כוללים חמניות, חומס ותירס.

הוחלט לנסות לקדם מול משרד החקלאות ורשות המים את ההחלטות הבאות:

1. אישור לצריכת מים מעבר להקצאה בתעריף מוזל לשנת 2025.
2. ביטול מגבלות על ניודים והעברות מים לניצול מלא של המכסות הארציות.

● **ביטול התכנון בענף ההטלה עד 2042** – ועדת הכלכלה בראשותו של ח"כ דוד ביטן, אישרה בקריאה ראשונה את הצעת החוק של ח"כ ששון גואטה, לדחות את ביטול התכנון בענף ההטלה עד 2042 (במקום 2032), עקב קשיים ביישום הרפורמה והתמודדות החקלאים בגבול הצפון עם השפעות של המלחמה. הרפורמה מחייבת מעבר ללולים חדשים בהתאם לדרישות וטרינריות, אך קיימים מכשולים בירוקרטיים, מחסור במימון ותנאי שטח מאתגרים. יש לזכור ש-70% מהביצים בישראל מיוצרות ביישובי הצפון, שהחקלאים בהם המשיכו לעבוד תחת אש. נציג האוצר טען שהצעת החוק עלולה להשפיע על עליית המחירים ורציפות האספקה ולכן הוא מתנגד להארכה. משרד החקלאות ובטחון המזון תומך בהמשך התכנון, לטובת ביטחון המזון והחקלאות. ח"כ עודד פורר, לשעבר שר החקלאות הביע בישיבה התנגדות רבה למהלך. אנו בטוחים שהמהלך הכרחי ליציבות הענף ולהמשך ההתיישבות בגבול הצפון. כולנו תקווה שבמושב הבא של הכנסת הצעת החוק תאושר במליאת הכנסת בקריאה ראשונה ולאחר מכן גם בקריאה שניה ושלישית והחוק יאושר והוודאות תחזור לענף חשוב זה. תודה לח"כ ששון גואטה, לשר החקלאות ובטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר והנהלת המשרד, לח"כ דוד ביטן על הובלת הנושא בוועדת הכלכלה וכן למנכ"ל ארגון מגדלי עופות מוטי אלקבץ ולמולי לויט מנכ"ל מועצת הלול.

● **העברת הסמכויות והחזרת הסמכות בוועדות התכנון ממשד נגב גליל למשרד החקלאות** - ביום שלישי לפנות בוקר, אישרה הכנסת את החלטת הממשלה על החזרת סמכויות התכנון (הרשות לתכנון) למשרד החקלאות וביטחון המזון. מדובר בהחלטה חיונית, חשובה ומתבקשת, אשר תאפשר למשרד החקלאות להתנהל ביעילות לטובת הצמיחה הדמוגרפית והחקלאות בנגב ובגליל. כולנו תקווה שמדובר בתחילתו של תהליך מתבקש, שבמסגרתו יוחזרו סמכויות אחרות שנלקחו במשך השנים למשרד החקלאות וביטחון המזון. אנו מודים לשר החקלאות וביטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר, למנכ"ל המשרד, אורן לביא ולמשנה למנכ"ל, נטלי מור, על פעילותם לקידום צעד חשוב זה.

● **קורסים של שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) של משרד החקלאות וביטחון המזון שיתקיימו השבוע** - שירות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות וביטחון המזון, מזמין אתכם להשתתף בקורסים, ימי עיון וכנסים מעשיים לחקלאים. המקומות מוגבלים, מהרו להירשם כדי להבטיח את מקומכם. **שימו לב - לא ניתן להגיע ללא הרשמה!**

- **יום שני (7.4)** – יום עיון ה-19 בנושא מחקרים בענף הזית 8:30-13:30. <https://go.gov.il/zayit> באולם כהן, משרד החקלאות וביטחון המזון, ראשון לציון.
- **יום שלישי (8.4)** – יום עיון בנושא: מתקנים אגרו-וולטאיים בחלקות גידולי שדה וירקות בין השעות 8:30-15:30. <https://go.gov.il/agrovoltai> באולם כהן, משרד החקלאות וביטחון המזון, ראשון לציון. יום העיון יעסוק בבחינת ההשפעות וההיתכנות של שילוב מערכות סולאריות בחקלאות, תוך התמקדות באופטימיזציה של תנאי הגידול וניצול יעיל של שטחים חקלאיים.
- **יום שלישי (8.4)** – יום עיון למגדלי צאן במרעה בנגב, בין השעות 9:00-14:00 <https://go.gov.il/goats> באולם כהן, משרד החקלאות וביטחון המזון, ראשון לציון. יום העיון יעסוק בחידושים ועדכונים בתחום רביית הצאן, בריאות הטלאים, תזונה וניהול רעייה.

חג הפסח מביא עמו תקווה לשינוי, לצמיחה ולהישגים חדשים, לצד שאיפה לשובם של 59 החטופים. החקלאות היא מקור לביטחון ומוערכת מאוד. מי ייתן שהחג יביא ודאות ויאפשר המשך עשייה והשפעה. חג פסח כשר ושמח, מלא חירות, ביטחון והצלחה!

אורי דרמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

